

DOI: <https://doi.org/10.36719/2789-6919/32/115-120>**Sahil Zəkəryəyev**

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

magistrant

sahilzakaryayev@gmail.com

MALİYYƏ QURUMLARININ İFLASI ANLAYIŞI VƏ İQTİSADIYYATA TƏSİRLƏRİ

Xülasə

Məqalədə maliyyə institutları üçün iflas anlayışı və onun daha geniş iqtisadi nəticələri araşdırılır. Bu, təşkilatların maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədikdə, aktivlərin qiymətləndirildiyi və ödənilməmiş borcların ödənilməsi üçün istifadə edildiyi bir prosesə səbəb olduqda iflasın necə başladığını müzakirə edir. İflas prosesi həm iflas edən qurumlar üçün yeni bir başlanğıc, həm də kreditorlar üçün itkilərinin bir hissəsini ödəmək üçün bir vasitə kimi təsvir olunur. Elmi iş maliyyə institutlarının iflasının iqtisadiyyata təsirini araşdırır və bildirir ki, o, təşkilatlara yenidən strukturlaşdırmaq və potensial olaraq fəaliyyətini bərpa etmək şansı verə bilsə də, kreditorlar, investorlar və ümumi bazar sabitliyi üçün də təsir göstərir. İflas məəcəlləsinin müxtəlif fəsilləri müzakirə edilir və onların maliyyə institutlarına necə tətbiq olunduğu, o cümlədən aktivlərin ləğvi (Fəsil 7), yenidən təşkili (Fəsil 11) və borcun ödənilməsi planları (Fəsil 13) işıqlandırılır. İflas fəslinin seçimi qurumun maliyyə vəziyyəti və restrukturizasiya məqsədləri kimi amillərdən asılıdır.

Açar sözlər: iflas, maliyyə institutları, iqtisadi təsirlər, aktivlər, bazar sabitliyi

Sahil Zakaryayev

Azerbaijan State University of Economic

master student

sahilzakaryayev@gmail.com

The concept of bankruptcy of financial institutions and its effects on the economy

Abstract

The article delves into the concept of bankruptcy for financial institutions and its broader economic ramifications. It discusses how bankruptcy is initiated when institutions are unable to meet their financial obligations, leading to a process where assets are assessed and utilized to repay outstanding debts. Bankruptcy is portrayed as offering both a fresh start for struggling institutions and a means for creditors to recoup some of their losses. The piece explores the impact of financial institution bankruptcy on the economy, positing that while it can provide institutions with a chance to restructure and potentially resume operations, it also carries implications for creditors, investors, and overall market stability. Different chapters of the Bankruptcy Code are discussed, highlighting how they apply to financial institutions, including asset liquidation (Chapter 7), reorganization (Chapter 11), and debt repayment plans (Chapter 13). It notes that the choice of bankruptcy chapter depends on factors such as the institution's financial condition and goals for restructuring.

Keywords: bankruptcy, financial institutions, economic effects, assets, market stability

Giriş

İflas, bir şəxs və ya müəssisənin ödənilməmiş borclarını və ya öhdəliklərini ödəyə bilmədiyi zaman başlanan məhkəmə prosesidir. Artıq borclarını ödəyə bilməyən insanlar üçün yeni bir başlanğıc təklif edir. İflas prosesi borclu tərəfindən ən çox yayılmış və ya daha az rast gəlinən kreditorlar adından verilən ərizə ilə başlayır. Borcunun bütün aktivləri ölçülür və qiymətləndirilir və aktivlər ödənilməmiş borcun bir hissəsinin ödənilməsi üçün istifadə oluna bilər.

İflas, fərdi və ya müəssisəyə ödəyə bilmədiyi borcları bağışlayaraq yenidən başlamaq şansı verir. Eyni zamanda, kreditorların fərdi və ya müəssisənin ləğv oluna bilən aktivləri əsasında

müəyyən qədər ödəniş əldə etmək şansı var. Nəzəri olaraq, iflas ərizəsi vermək imkanı insanlara və şirkətlərə kredit əldə etmək üçün ikinci şans verməklə ümumi iqtisadiyyata fayda verir (AK, 2008:42). O, həmçinin kreditrlərə borcun bir hissəsini qaytarmağa kömək edə bilər. ABŞ-da bütün iflas işləri federal məhkəmələrdən keçir. İflas hakimi, borclunun ərizə vermək hüququna malik olub-olmaması və borclarından azad edilib-edilməməsi də daxil olmaqla, qərarlar qəbul edir. İflas işlərinin idarə edilməsi çox vaxt borclunun əmlakını məhkəmə prosesində təmsil etmək üçün ABŞ Ədliyyə Departamentinin Qəyyum Proqramı tərəfindən təyin edilmiş bir məmur tərəfindən idarə olunur. Kreditorun işdə müəyyən etirazı olmadıqda, borclu ilə hakim arasında adətən əlaqə olur. İflas proseduru başa çatdıqda, borclu borc öhdəliklərindən azad edilir.

ABŞ-da iflas ərizələri İflas Məcəlləsinin hansı fəslinin tətbiq olunduğuna görə təsnif edilir. Məsələn, 7-ci fəsil aktivlərin ləğvini, 11-ci fəsil şirkət və ya fərdi yenidən təşkillərdən bəhs edir və 13-cü fəsil azaldılmış borc şərtləri və ya xüsusi ödəniş planları ilə borcun ödənilməsini təşkil edir.

Əksər insanlar, kredit kartı qalıqları və tibbi hesablar kimi təminatlı borclardan imtina etməyə imkan verən 7-ci fəsil iflas üçün müraciət edirlər. Ailə yadigarları (sikkə və ya möhür kolleksiyaları kimi yüksək qiymətli kolleksiyalar), ikinci evlər və ya səhmlər və ya istiqrazlar kimi investisiyalar kimi azad olmayan aktivləriniz varsa, təminatlı borclarınızın bir hissəsini və ya hamısını ödəmək üçün əmlakı ləğv etməlisiniz (Özgür, 2008:37).

Fəsil 7-nin iflasını elan etdiyiniz zaman, borcunuzu təmizləmək üçün aktivlərinizi satırsınız. Heç bir qiymətli sərvəti olmayan və yalnız azad edilmiş əmlakı (məsələn, məişət əşyaları, geyim, ticarət alətləri və müəyyən bir dəyəri olan şəxsi nəqliyyat vasitəsi kimi) insanlar təminatlı borclarının heç bir hissəsini qaytara bilməzlər.

Müəssisələr tez-tez yenidən təşkil etmək və biznesdə qalmaq məqsədi ilə fəsil 11 iflas üçün müraciət edirlər. 11-ci fəsil iflas ərizəsi şirkətə gəlirlilik planları yaratmaq, xərcləri azaltmaq və gəliri artırmaq üçün yeni yollar tapmaq imkanı verir. Onun üstünlük verilən səhmdarları, əgər varsa, yenə də ödənişlər ala bilər, baxmayaraq ki, adi səhmdarlar sonuncu sırada olacaqlar. Məsələn, 11-ci fəsildə iflas elan edən ev təsərrüfatı biznesi öz dərəcələrini bir qədər artırmağa və gəlirli olmaq üçün daha çox xidmət təklif edə bilər. 11-ci fəsil iflas məhkəmənin nəzarəti altında borcun ödənilməsi planı üzərində işləyərkən müəssisəyə iş fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirməyə imkan verir. Nadir hallarda, fərdlər 11-ci Fəsil iflas üçün də müraciət edə bilərlər.

Fəsil 7 iflasına uyğun olmaq üçün çox pul qazanan şəxslər, əmək haqqı planı kimi tanınan fəsil 13-ə əsasən müraciət edə bilərlər. Bu, fiziki şəxslərə, eləcə də ardıcıl gəliri olan müəssisələrə işlək borcun ödənilməsi planları yaratmağa imkan verir (AVCI, 2011:19). Ödəniş planları adətən üç-beş illik müddət ərzində hissə-hissə olur. Kreditorlarını ödəmək müqabilində bu borclulara məhkəmələr tərəfindən bütün əmlaklarını, o cümlədən başqa cür azad edilməmiş əmlakı saxlamağa icazə verilir.

Borclu borcundan çıxma əmrini aldıqda, artıq qanuni olaraq sərəncamda göstərilən borcları ödəmək tələb olunmur. Üstəlik, boşalma sərəncamında qeyd olunan hər hansı kreditor, borcluya qarşı qanuni olaraq hər hansı yığım fəaliyyətini (telefon zəngləri etmək və ya məktub göndərmək kimi) həyata keçirə bilməz.

Bununla belə, bütün borclar silinməyə uyğun deyil. Bunlardan bəzilərinə vergi iddiaları, borclu tərəfindən siyahıya alınmayan hər şey, uşaq dəstəyi və ya aliment ödənişləri, şəxsi zədə borcları və hökumətə borclar daxildir. Bundan əlavə, hər hansı təminatlı kreditor hələ də borclunun mülkiyyətində olan əmlaka qarşı girov qoya bilər, bu şərtlə ki, girov hələ də qüvvədədir (AVCI, Tunahan 2011:22).

Borcluların mütləq borcundan azad olmaq hüququ yoxdur. İflas üçün ərizə məhkəməyə verildikdə, kreditorlar bildiriş alırlar və bunu etmək qərarına gəlsələr, etiraz edə bilərlər. Əgər bunu edərlərsə, son tarixdən əvvəl məhkəməyə şikayət etməli olacaqlar. Bu, borcun ödənilməsi və ya girov qoyulması üçün rəqibin məhkəməyə verilməsinə səbəb olur.

İflasın elan edilməsi, hansı növ iflas ərizəsi verdiyinizdən asılı olaraq, borclarınızı ödəmək və evinizi, işinizi və ya maliyyə cəhətdən işləmək qabiliyyətinizi saxlamaqla bağlı qanuni öhdəliyinizdən azad olmağa kömək edə bilər. Lakin bu, həm də kredit reytinginizi aşağı salacaq, kredit, ipoteka və ya kredit kartı almağı, ev və ya biznes almağı və ya mənzil kirayə verməyi çətinləşdirir.

Əgər iflas üçün müraciət edib-etmədiyinizə qərar verməyə çalışırsınızsa, kreditiniz çox güman ki, artıq zədələnib. Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, fəsil 7 ərizəsi kredit hesabınızda 10 il, fəsil 13 isə yeddi il müddətində qalacaq. Yeni borc üçün müraciət etdiyiniz hər hansı kreditör və ya kreditör (məsələn, avtomobil krediti, kredit kartı, kredit xətti və ya ipoteka) hesabınızda boşalmanı görəcək və bu, hər hansı kredit əldə etməyinizə mane ola bilər.

Banklar necə müflis olur və əmanətlərin sığortalanmasının əhəmiyyəti

Əgər banklar pul yarada bilirlərsə, o zaman necə müflis olurlar? Axı, şübhəsiz ki, itkilərini ödəmək üçün daha çox pul yarada bilirlər? Aşağıdakılar bankların necə kredit verdiyini və mərkəzi bank tərəfindən yaradılan pul növü ilə kommersiya (və ya "yüksək") bankların yaratdığı pullar arasındakı fərqləri başa düşməyə kömək edəcək.

Müflisləşmə, borclarını ödəyə bilməməsi kimi müəyyən edilə bilər. Bu, adətən iki səbəbdən biri ilə baş verir. Birincisi, nədənsə bankın sahib olduğu və ya borclu olduğundan daha çox borcu ola bilər. Mühasibat uçotu terminologiyasında bu, onun aktivlərinin öhdəliklərindən az olması deməkdir (Çalışkan, 2018:138).

İkincisi, aktivləri öhdəliklərindən artıq olsa da, borclarını vaxtı çatdıqda ödəyə bilmədikdə bank müflis ola bilər. Bu nağd pul axınının müflisləşməsi və ya "likvidlik çatışmazlığı" kimi tanınır.

Aşağıdakı misal müştərilərin borclarını ödəməməsi səbəbindən bankın necə müflis ola biləcəyini göstərir.

Addım 1: Aşağıdakı sadələşdirilmiş balansda göstərildiyi kimi, əvvəlcə bank maliyyə cəhətdən sağlam vəziyyətdədir. Bu balansda aktivlər onun öhdəliklərindən daha böyükdür, bu o deməkdir ki, "səhmdar kapitalının" daha böyük buferi var (sağda göstərilir).

Səhmdar kapitalı sadəcə olaraq qeyri-səhmdarlara borclu olan cəmi aktivlər və ümumi öhdəliklər arasındakı boşluqdur. Bunu "Bankın bütün aktivlərini satsaq və əldə edilən gəliri bütün öhdəlikləri ödəmək üçün istifadə etsək, səhmdarlara nə qalacaq?" sualı ilə hesablanı bilər. Başqa sözlə:

$$\text{Aktivlər} - \text{Öhdəliklər} = \text{Səhmdar kapitalı}$$

Addım 1: Normal bank balansı

<u>Kommersiya bankının balans hesabı</u>	
<u>Aktivlər (bankın sahib olduğu və banka nə borclu olduğu)</u>	<u>Öhdəliklər (bankın borcu)</u>
Nağd pul, mərkəzi bank ehtiyatları, istiqrazlar və s. (likvid aktivlər) Bankın müştərilərinə verdiyi kreditlər (likvid olmayan aktivlər)	Müştəri depozitləri Səhmdar kapitalı

Şəkil 1. Normal bank balansı strukturu

Mənbə: Müəllif tərəfindən tərtib edilib.

Yuxarıda göstərilən vəziyyətdə səhmdarların kapitalı müsbətdir, bank isə ödəmə qabiliyyətinə malikdir (aktivləri öhdəliklərindən çoxdur).

Addım 2: Bankın bəzi müştərilərə borclarını ödəməmək üçün kredit verdiyi. Başlanğıcda bu problem deyil – bank əmanətçilər heç bir itkiyə məruz qalmadan (baxmayaraq ki, səhmdarlar öz kapitallarının dəyərini itirəcəklər) öz səhmdar kapitalının dəyərinə qədər kredit öhdəliklərini yerinə

yetirə bilər. Bununla belə, tutaq ki, getdikcə daha çox bank borcalanları ya banka deyirlər ki, onlar artıq kreditlərini qaytara bilmirlər, ya da sadəcə bir neçə aydır ki, vaxtında ödəmirlər. Bank indi bu kreditlərin "az-performanslı" və ya tamamilə dəyərsiz olduğuna qərar verə bilər və sonra kreditlərə yeni dəyər verməklə, hətta sıfır ola bilər (əgər bank hər hansı pul almağı gözləmirsə) 1(Gujarati, D. N. 2003:32).

Addım 2: Kreditlər üzrə defoltlar baş verir

Kommersiya bankının balans hesabatı	
Aktivlər (bankın sahib olduğu və banka nə borclu olduğu)	Öhdəliklər (bankın borcu)
Nağd pul, mərkəzi bank ehtiyatları, istiqrazlar və s. (likvid aktivlər) Bankın müştərilərinə verdiyi kreditlər (likvid olmayan aktivlər) Ümitsiz borclar	Müştəri depozitləri Səhmdar kapitalı

Şəkil 2. Kreditlər üzrə defolt strukturu

Mənbə: Müəllif tərəfindən tərtib edilib.

Addım 3: Əgər ümitsiz kreditlərin qaytarılmayacağına əminlik yaranarsa, onlar aşağıda yenilənmiş balans hesabatında göstəriləndiyi kimi balans hesabatından silinə bilər.

Addım 3: Müflisləşmə

Kommersiya bankının balans hesabatı	
Aktivlər (bankın sahib olduğu və banka nə borclu olduğu)	Öhdəliklər (bankın borcu)
Nağd pul, mərkəzi bank ehtiyatları, istiqrazlar və s. (likvid aktivlər) Bankın müştərilərinə verdiyi kreditlər	Səhmdar kapitalı

Şəkil 3. Müflisləşmə strukturu

Mənbə: Müəllif tərəfindən tərtib edilib.

Ümitsiz kreditlər səhmdarların kapitalını məhv etdikdən sonra, bankın aktivləri indi öhdəliklərindən daha az dəyərə malikdir. Bu o deməkdir ki, bank bütün aktivlərini satsa belə, bütün əmanətçilərinin pulunu qaytara bilməyəcək.

Maliyyə qurumlarının qarşılaşdığı əsas risklər

Banklar üçün əsas risklər hansılardır?

Banklar üçün əsas risklərə kredit, əməliyyat, bazar və likvidlik riskləri daxildir. Banklar müxtəlif risklərə məruz qaldıqları üçün yaxşı qurulmuş risklərin idarə edilməsi infrastrukturuna malikdirlər və dövlət qaydalarına əməl etməlidirlər. Azərbaycanda maliyyə təşkilatlarının baş idarəsi Mərkəzi Bank kimi hökumət qurumları risklərə qarşı mübarizə aparmaq və əmanətçiləri qorumaq üçün qaydalar müəyyən edir (Mehdiyev, 2017:32).

Banklar üçün risklər niyə vacibdir?

Bəzi bankların böyük olması səbəbindən riskə həddindən artıq məruz qalma bankın uğursuzluğuna səbəb ola bilər və milyonlarla insana təsir edə bilər. Banklar üçün yaranan riskləri dərk etməklə hökumətlər ehtiyatlı idarəetməni və qərar qəbul etməyi təşviq etmək üçün daha yaxşı qaydalar təyin edə bilərlər.

Bankın riski idarə etmək qabiliyyəti investorların qərarlarına da təsir edir. Bank böyük gəlirlər əldə edə bilsə belə, risklərin idarə olunmaması kreditlər üzrə itkilərə görə mənfəəti azalda bilər. Dəyərli investorlar mənfəət təmin edə bilən və həddindən artıq pul itirmək riski olmayan banka sərmayə qoyurlar.

- Kredit riski

Kredit riski banklar üçün ən böyük riskdir. Bu, borc alanlar və ya qarşı tərəflər müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikdə baş verir. Məsələn, borcalanların kreditin əsas borcunu və ya faizlərini ödəməməsi hallarıdır. İpoteka kreditləri, kredit kartları və sabit gəlirli qiymətli kağızlar üzrə defoltlar baş verə bilər. Öhdəlik müqavilələrinin yerinə yetirilməməsi törəmə alətlər və təminat kimi sahələrdə də baş verə bilər (Mehdiyev, 2017:38).

Banklar biznes modelinin xarakterinə görə kredit riskindən tam qoruna bilməsələr də, riskləri bir neçə yolla azalda bilərlər. Sənayedə və ya emitentdə pisləşmə çox vaxt gözlənilməz olduğundan, banklar diversifikasiya yolu ilə riskləri azaldır. Bununla, kredit böhranı zamanı bankların böyük itkilərə məruz qalan kateqoriyaya məruz qalma ehtimalı az olur (Mehdiyev, 2017:36). Riskə məruz qalmalarını azaltmaq üçün onlar yaxşı kredit tarixçəsi olan insanlara borc verə, yüksək keyfiyyətli kontragentlərlə əməliyyatlar apara və ya kreditləri dəstəkləmək üçün girov götürə bilərlər.

- Əməliyyat riski

Əməliyyat riski insanların, sistemlərin və ya proseslərin səbəb olduğu səhvlər, fasilələr və ya zədələr səbəbindən itki riskidir. Riskin əməliyyat növü pərakəndə bankçılıq və aktivlərin idarə edilməsi kimi sadə biznes əməliyyatları üçün aşağı, satış və ticarət kimi əməliyyatlar üçün isə daha yüksəkdir. İnsan səhvi nəticəsində baş verən itkilərə daxili fırıldaqçılıq və ya əməliyyatlar zamanı edilən səhvlər daxildir. Məsələn, kassanın müştəriyə təsadüfən əlavə 50 dollar əskinas verməsi (6).

Daha geniş miqyasda, fırıldaqçılıq bankın kibertəhlükəsizliyini pozmaqla baş verə bilər. O, hakerlərə müştəri məlumatlarını və bankdan pul oğurlamağa, əlavə pul üçün qurumları şantaj etməyə imkan verir (7).

Belə vəziyyətdə banklar müştərilərin kapitalını və etibarını itirirlər. Bankın nüfuzunun zədələnməsi gələcəkdə əmanətlərin və ya biznesin cəlb edilməsini çətinləşdirə bilər.

- Likvidlik riski

Likvidlik riski bankın maliyyələşdirmə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün nağd pul əldə etmək qabiliyyətinə aiddir. Öhdəliklərə müştərilərə əmanətlərini çıxarmaq imkanı daxildir. Müştərilərə vaxtında nağd pul təqdim edə bilməmək qartopu effekti ilə nəticələnə bilər (8). Əgər bank bir neçə müştərisinə nağd pul verməyi bir gün gecikdirsə, digər əmanətçilər banka inamını itirdiyindən əmanətlərini çıxarmağa tələsirlər. Bu, bankın vəsait təmin etmək qabiliyyətini daha da aşağı salır və bankın fəaliyyət göstərməsinə gətirib çıxarır.

Bankların likvidlik problemi ilə üzləşməsinin səbəbləri arasında qısamüddətli vəsait mənbələrinə həddən artıq asılılıq, balansın qeyri-likvid aktivlərdə cəmləşməsi və müştərilər tərəfindən banka inamın itirilməsi daxildir. Aktiv-öhdəliyin müddətinin düzgün idarə edilməməsi də maliyyələşmədə çətinliklər yarada bilər. Bu, bankın çoxlu qısamüddətli öhdəliklərə malik olduğu və kifayət qədər qısamüddətli aktivləri olmadığı zaman baş verir.

Nəticə

Gələcək maliyyə sabitliyinin əsas aspekti maliyyə institutlarının əməliyyat modelinin transformasiyasıdır. Artan tənzimləmə yükü maliyyə institutlarının ənənəvi əməliyyat strukturuna artan təzyiq göstərərək, müxtəlif müştəri qruplarını əhatə edən universal bank modelinin saxlanması mümkünliyünü məhdudlaşdırır. Nəticə etibarilə, maliyyə institutları məhsul və müştəri segmentlərində ixtisaslaşmaya yönəlməlidir.

Qlobal təcrübəyə əsaslanaraq, maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi üçün digər imperativ ölkədə sığorta bazarının yüksək inkişaf potensialından istifadə etmək üçün strategiyaların qiymətləndirilməsi və işlənib hazırlanmasından ibarətdir. Qlobal sığorta bazarı genişlənir, həm həyat, həm də qeyri-həyat sığortası mühüm rol oynayır. Bununla belə, ölkəmizdə bu bazarın inkişaf etməməsi sığortaya nüfuzetmə səviyyəsinin (sığorta haqlarının ÜDM-ə nisbəti) azalmasına səbəb olur. ÜDM-in artım tempinin sürətləndirilməsi ölkənin sığorta bazarına daha yüksək inkişaf trayektoriyasını yaşamağa imkan verəcək və həyat sığortasının ikirəqəmli artım tempinə nail olmasını təmin edəcək.

Gələcəyə baxsaq, maliyyə institutları, xüsusilə banklar üçün nəzərdə tutulan tədbirlər, o cümlədən qeyri-işlək aktivlərin restrukturizasiyası, likvidlik və kapitallaşma məsələlərinin həlli nəzərdə tutulur. İnvestorların və emitentlərin qiymətli kağızlar bazarında iştirakı üçün əlverişli şəraitin yaradılması həlledici əhəmiyyət kəsb edir ki, bu da infrastrukturun və təşviqat təşəbbüslərinin genişləndirilməsini zəruri edir. Kredit büroları kimi yeni infrastruktur elementlərinin inkişafı və maliyyə institutlarının səmərəli fəaliyyəti üçün qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi perspektiv inkişafın əsas istiqamətləri kimi önə çıxır. Bu istiqamətlər maliyyə sistemini daha mütərəqqi risklərin idarə edilməsi proseslərinə istiqamətləndirmək, maliyyə xidmətlərində şəffaflığın təmin edilməsi, hesabatlılıq, müştəri yönümlü xidmətlər və rəqəmsallaşmanı dəstəkləyən nəzarət mexanizminin yaradılması məqsədi daşıyır. Digər kritik aspekt maliyyə xidmətləri sahəsində təhsilin səviyyəsinin yüksəldilməsi, hüquqların müdafiəsi mexanizmlərinin tətbiqi, istehlakçıların maliyyə savadlılığının artırılmasıdır.

Ədəbiyyat

1. Özgür, A.K. (2008). Bankacılıqda Operasyonel Riskin Yönetimi ve Hipotetik Bir Uygulama, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Muğla. s.34-46.
2. Avcı, Tunahan. (2011). Türkiye Bankalarında Kredi Riskini Belirleyen Değişkenler Üzerine Bir Çalışma, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana. s. 18-32.
3. Çalışkan, A. (2018). Organizasyonel Değişiminin Yönetimi ve Azerbaycan Cumhuriyetinde Türk Menşeli Şirketlerde Bir Araştırma. s. 129-140.
4. Gujarati, D.N. (2003). Basic Econometrics. McGraw-Hill Education. Journal №22.p. 18-46.
5. Mehdiyev.A.V. (2017). Bank sektorunda maliyyə sabitliyi:təhlil və qiymətləndirmə, magistr dissertasiyası, Bakı. s. 25-59,
6. <https://www.caspianlegalcenter.az/az/insights/more/bank-liquidation-azerbaijan>
7. <https://www.investopedia.com/terms/b/bankruptcy.asp>
8. <https://positivemoney.org/how-money-works/advanced/how-do-banks-become-insolvent/>

Göndərildi: 26.02.2023

Qəbul edildi: 20.04.2024